

# Физика

за софтверско инжењерство

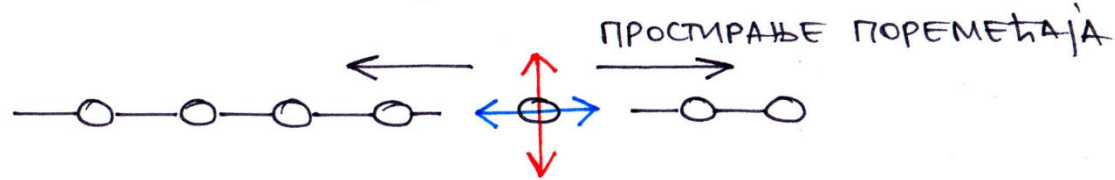
Белешке са предавања

21. новембар 2018

2018. © Јасна Црњански

# МЕХАНИЧКИ ТАЛАСИ

ЕЛАСТИЧНА СРЕДИНА +



+ ПОРЕМЕЋАЈ  
РАВНОТЕЊНОГ  
СТАЊА  
(ИЗВОР ТАЛАСА)

⇒ ТАЧКЕ СЕ НЕ ПРЕМЕШТАЈУ  
ЗНАЧАЈНО (ОСЦИЛУЈУ ОКО  
РАВНОТЕЊНОГ ПОЛОЖАЈА)  
АЛИ ПОРЕМЕЋАЈ СЕ ПРОСТИРЕ

→ ТАЛАС

1. **ТРАНСВЕРЗАЛНИ**  **ТАЛАС**

→ САМО КРОЗ ЧВРСТА ТЕЛА ИЛИ  
НА ПОВРШИНИ ТЕЧНОСТИ  
(НАПРЕЗАЊЕ НА СМИЦАЊЕ)

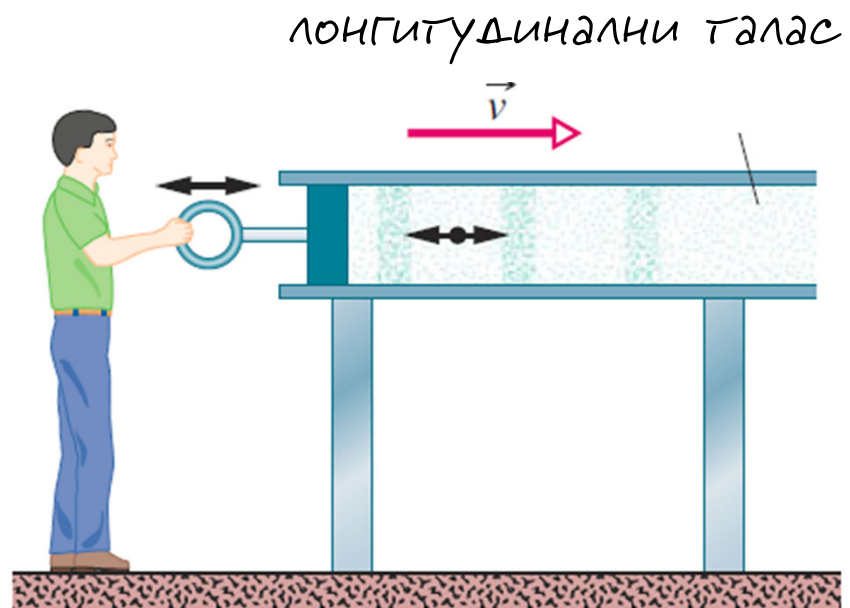
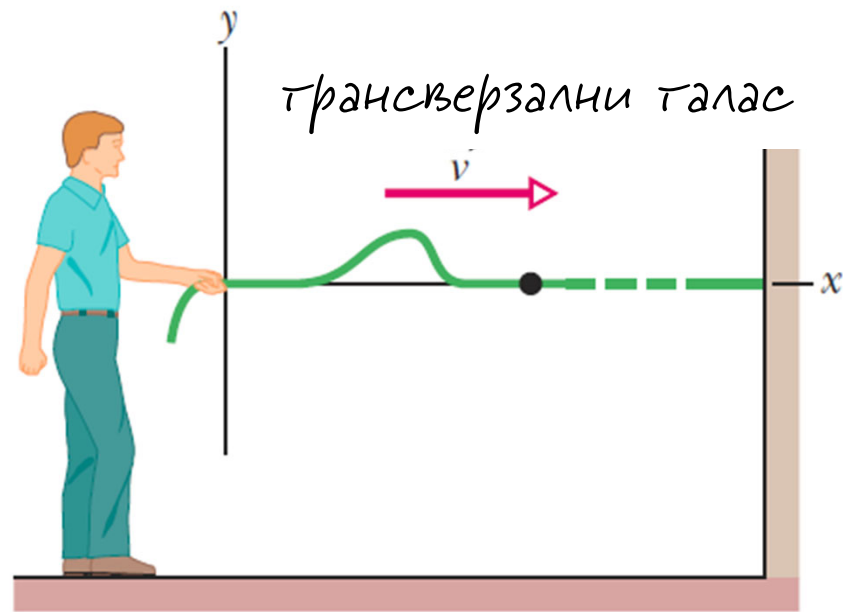
2. **ЛОЊГИТУДИНАЛНИ**  **ТАЛАС**

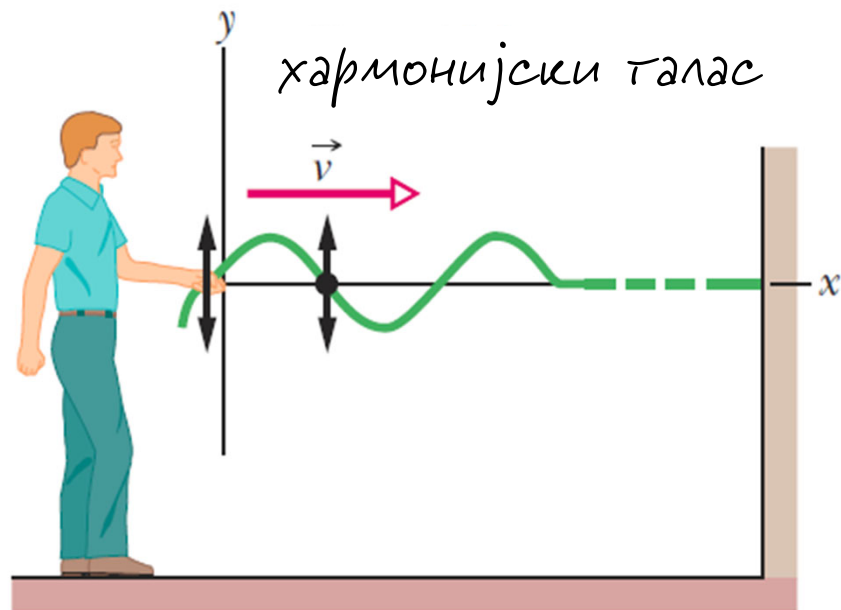
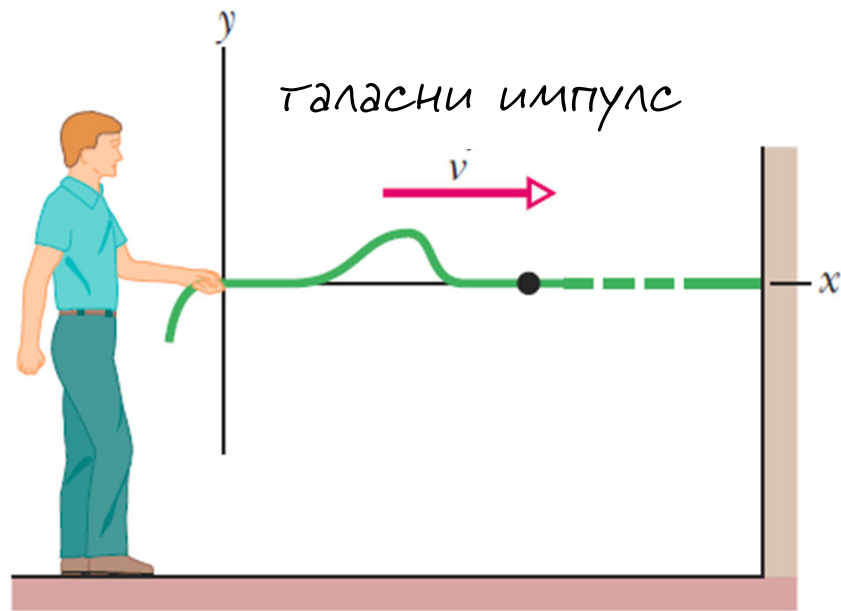
→ КРОЗ ЧВРСТА ТЕЛА И ФЛУИДЕ

→ ЛИНИЈСКИ (1D)

→ ПОВРШИНСКИ (2D)

→ ЗАПРЕМИНСКИ (3D)





## □ ПЕРИОДИЧНИ ТАЛАСИ

→ ПОРЕМЕТАЈ ИЗАЗВАН ТАКО ДА СЕ  
ДЕЛИТИ СРЕДИНЕ ХАРМОНИЈСКИ ВРЕЊЕ → АМПЛИТУДА  $\psi_0$   
ФРЕКВЕНЦИЈА  $f$

$$\psi = \psi_0 \sin(\omega t)$$

ИЗВОР:  $\psi(t) = \psi = \psi_0 \sin(2\pi f \cdot t)$

↳ НА МЕСТУ  $x=0$ :

$$\boxed{\psi(x=0, t) = \psi_0 \sin(2\pi f \cdot t)}$$

→ ПОРЕМЕТАЈ СЕ ПРОСЛИРЕ  
БРЗИНОМ  $c$

→ ПОРЕМЕТАЈ НА НЕКОМ МЕСТУ  
 $x$  КАКВИ У ВРЕМЕНУ  $z$  А  $x/c$



$$\boxed{\begin{aligned}\psi(x, t) &= \psi_0 \sin[\omega(t - x/c)] \\ \psi(x, t) &= \psi_0 \sin[2\pi f(t - x/c)]\end{aligned}}$$

→ У ОПШТЕМ СЛУЧАЈУ ПОТРЕБНО ЈЕ УВЕСТИ ПОЧЕТНУ ФАЗУ  $\psi$

$$\psi(x,t) = \psi_0 \sin[\omega(t - x/c) + \psi]$$

$$y(x,t) = y_0 \sin[\omega(t - x/c) + \psi]$$

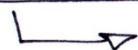
$\omega = \frac{2\pi}{T} \rightarrow T = \frac{2\pi}{\omega}$  ВРЕМЕ ЗА КОЈЕ ВЕЛИЧ НАПРАВИ ЈЕДНУ ОСУШТАВЉАЈУ

→ РАСТОЈАЊЕ КОЈЕ "ТАЛАС" ПРЕЂЕ БРЗИНОМ  $c$  ЗА ВРЕМЕ  $T$ .

ТАЛАСНА ДУЖИНА  $\lambda \triangleq cT = c/f$

ТАЛАСНИ БРОЈ  $k = 2\pi/\lambda = \frac{2\pi}{c} \cdot f = \frac{2\pi}{c} \omega$

$$k = \omega/c$$



$$c = \frac{\omega}{k}$$

" ФАЗНА БРЗИНА "

ПОМЕРАЈ

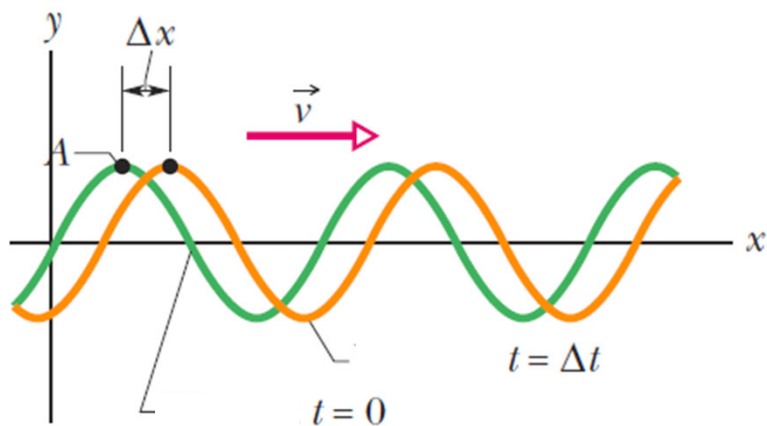
$$y(x,t) = y_0 \sin(\omega t - kx + \psi)$$

АМПЛИТУДА

↳ ФАЗА  $\phi$

→ ТАЛАСНА БРЗИНА  
(ФАЗНА БРЗИНА)

: БРЗИНА КОЈОМ БИ БИЛО ПОТРЕБНО  
ДА СЕ КРЕЉЕМО ДУЖ ТАЛАСА  
ДА БИ СВЕ ВРЕМЕ ПРАТЛИ ТАЧКУ  
СА КОНСТАНТНОМ ФАЗОМ.



$$\phi = \omega t - kx = \text{const} \quad / \frac{d}{dt}$$

$$\frac{d\phi}{dt} = \omega - k \frac{dx}{dt} = 0 \quad \rightarrow \quad v_{\phi} = c = \frac{dx}{dt} = \frac{\omega}{k} > 0$$

X РАСТЕ У ВРЕМЕЊУ  
→ ТАЛАС СЕ ПРОСИЊЕ  
У +X СМЕРУ!

→ АКО БИ ФАЗА БИЛА:

$$\phi = \omega t + kx$$

$$0 = \omega + k \frac{dx}{dt} \Rightarrow v_{\phi} = c = -\frac{\omega}{k} = \frac{dx}{dt} < 0$$

X ОПАДА У ВРЕМЕЊУ  
→ ТАЛАС У -X СМЕРУ !!

# □ ТАЛАСНА ЈЕВНАЧИНА

$$y(x,t) = y_0 \sin(\omega t - kx + \varphi)$$

→ БРЗИНА РЕЗУЛТА  
КОЈИ ОСУЉУЈЕ НА  
МЕСТУ  $x$

$$\left. \frac{\partial y}{\partial t} \right|_{x=\text{const}} = v_y = y_0 \omega \cos(\omega t - kx + \varphi)$$

→ УБРЗАЊЕ РЕЗУЛТА  
КОЈИ ОСУЉУЈЕ НА  
МЕСТУ  $x$

$$\left. \frac{\partial^2 y}{\partial t^2} \right|_{x=\text{const}} = a_y = -y_0 \omega^2 \sin(\omega t - kx + \varphi) \quad (*)$$

→ ИЗВОДИ ПО КООРДИНАТИ:

$$\left. \frac{\partial y}{\partial x} \right|_{t=\text{const}} = -k \cdot y_0 \cos(\omega t - kx + \varphi)$$

$$\left. \frac{\partial^2 y}{\partial x^2} \right|_{t=\text{const}} = +k^2 y_0 (-\sin(\omega t - kx + \varphi)) \quad (**)$$

$$\Rightarrow -\frac{\partial^2 y}{\partial t^2} \frac{1}{y_0 \omega^2} = -\frac{\partial^2 y}{\partial x^2} \frac{1}{k^2 y_0} \Rightarrow \frac{\partial^2 y}{\partial x^2} = \frac{k^2}{\omega^2} \frac{\partial^2 y}{\partial t^2}$$

→ ФАЗНА БРЗИНА  
 $1/v_f^2 = 1/c^2$



→ ТАЛАСНА ЈЕДНАЧИНА

$$\frac{\partial^2 y}{\partial x^2} = \frac{1}{c^2} \frac{\partial^2 y}{\partial t^2}$$

→ ФУНКЦИЈА  $y(x,t)$  КОЈА ЗАДОВОЉАВА ОВУ ЈНУ ОПИСУЈЕ ТАЛАС КОЈИ СЕ ПРОСЛАБЉУЈЕ БРЗИНОМ  $c$ .

→ МОЖЕ СЕ ПОКАЗАТИ ДА СЕ ТАЛАСНА ЈНУ ДОБИЈА ЗА ПРОИЗВОЉНУ ТАЛАСНУ ФУНКЦИЈУ ОБЛИКА  $y(x,t) = f(x - ct)$  → НЕ МОРА БИТИ ПЕРИОДИЧНА

→ АКО ЈЕ СРЕДЊА ЛИНЕАРНА, РЕШЕЊЕ ТАЛАСНЕ ЈНЕ ЈЕ И СУПЕРПОЗИЦИЈА РЕШЕЊА ТАЛАСНЕ ЈНЕ

$y_1(x,t)$  ЗАДОВОЉАВА ТАЛАСНУ ЈНУ

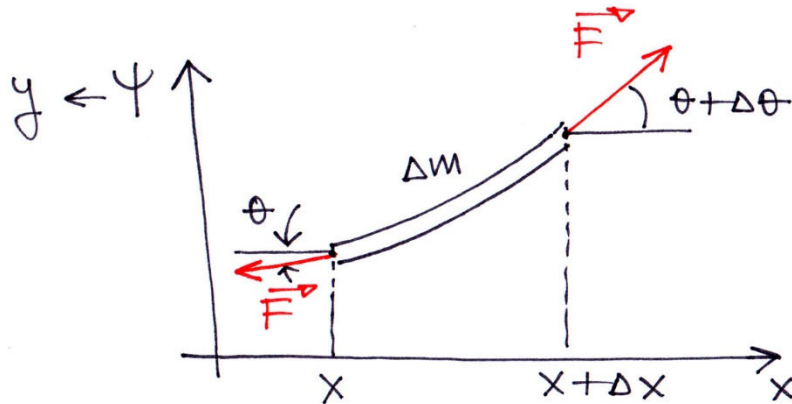
$y_2(x,t)$  ЗАДОВОЉАВА ТАЛАСНУ ЈНУ

$y(x,t) = y_1(x,t) + y_2(x,t)$  ЗАДОВОЉАВА ТАЛАСНУ ЈНУ.

# □ БРЗИНА ТРАНСВЕРЗАЛНОГ ТАЛАСА НА ЗАТЕГНУТОЈ НИЦИ

→ МАСА НИЦЕ  $m$   
ДУЖИНА НИЦЕ  $l$

→ ПОДУШНА МАСА  $\mu \equiv \frac{m}{l}$



→ СИЛА ЗАТЕЗАЊА  $F$

ЗА МАЛЕ ДЕФОРМАЦИЈЕ ⇒

1. СИЛА ЗАТЕЗАЊА НА ОБА КРАЈА ПРИБЛИЖНО ИСТА

2. МАЛИ УГЛОВИ

$$\sin \theta \approx \theta ; \cos \theta \approx 1$$

→ ЗАПЕНАРУЈЕ СЕ КРЕТАЊЕ ДУЖ X ОСЕ!

$$y: F_y = -F \sin \theta + F \sin(\theta + \Delta \theta) \approx -F \theta + F \theta + F \Delta \theta \approx F \cdot \Delta \theta$$

$$\Delta m \cdot \ddot{y} = F \cdot \Delta \theta$$

$$\Delta m = \mu \cdot \Delta x$$

$$\Delta x \cdot \mu \cdot \ddot{y} = F \cdot \Delta \theta$$

$$\mu \cdot \frac{\partial^2 y}{\partial t^2} = F \cdot \frac{\Delta \theta}{\Delta x}$$

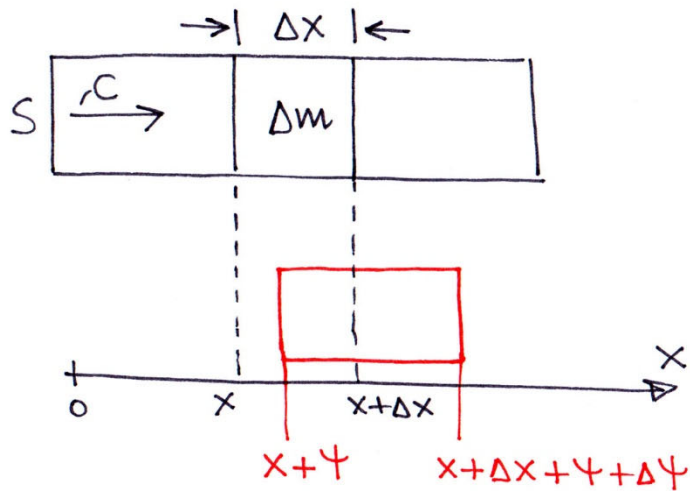
$$\tan \theta = \frac{\partial y}{\partial x} \quad / \quad \frac{\partial}{\partial x} \Rightarrow \frac{1}{\cos^2 \theta} \frac{\partial \theta}{\partial x} = \frac{\partial^2 y}{\partial x^2} = \frac{d\theta}{dx}$$

$$\frac{\mu}{F} \cdot \frac{\partial^2 y}{\partial t^2} = \frac{\partial^2 y}{\partial x^2}$$

$$\Rightarrow c_T = \sqrt{\frac{F}{\mu}}$$

БРЗИНА ТРАНСВ. ТАЛАСА НА НИЦИ

# □ БРЗИНА ЛОНГИТУДИНАЛНИХ ТАЛАСА КРОЗ ШИПКУ ИЛИ ЖИЦУ



→ ХОМОГЕНА ШИПКА,  $\rho$ ,  $E_y$

→ НОРМАЛНИ НАПОН НА КРАЈЕВЕ СЕГМЕНТА МАСЕ  $\Delta m$  И ИНЦИДЕНТНЕ ВУШИНЕ  $\Delta x$ :

$$z_L(x + \psi, t)$$

$$z_D(x + \Delta x + \psi + \Delta \psi, t)$$

ХУКОВ ЗАКОН

$$z = E_y \frac{\partial \psi}{\partial x}$$

ПРЕТПОСТАВКА:  $\Delta \psi \ll \Delta x$  !!

$$\rightarrow F_R = (z_D - z_L) S = \Delta m \frac{\partial^2 \psi}{\partial t^2}$$

$$S E_y \left[ \frac{\partial}{\partial x} \psi(x + \Delta x + \psi + \Delta \psi, t) - \frac{\partial}{\partial x} \psi(x + \psi, t) \right] = \rho S \Delta x \frac{\partial^2 \psi}{\partial t^2}$$

$\ll x + \Delta x$                        $\ll x$

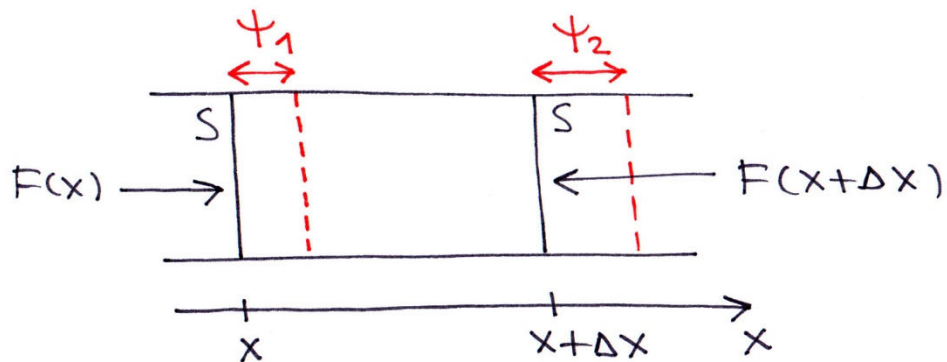
$$\lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{\frac{\partial \psi(x + \Delta x, t)}{\partial x} - \frac{\partial \psi(x, t)}{\partial x}}{\Delta x} = \frac{\rho}{E_y} \lim_{\Delta x \rightarrow 0} \frac{\partial^2 \psi}{\partial t^2}$$

ЛИМИТ НЕ УТИЧЕ

$$\frac{\partial^2 \psi}{\partial x^2} = \frac{\rho}{E_y} \frac{\partial^2 \psi}{\partial t^2}$$

$$c_L = \sqrt{\frac{E_y}{\rho}}$$

# □ БРЗИНА ЛОНГИТУДИНАЛНОГ ТАЛАСА У ГАСУ



ПРИЛИКОМ ПРОСТИРАЊА ТАЛАСА  
МЕЊА СЕ ПРИТИСАК У ФЛУИДУ

→  $p_d$  ЈЕ ПРОМЕНА  $p$  ОДНОСУ  
НА РАВНОТЕЖНИ ГАС

$$E_v = - \frac{p_d}{dV/V} \Rightarrow p_d = -E_v \frac{dV}{V}$$

→ ЗАПРЕМИНА ПОСМАТРАНОГ ДЕЛА  $\Delta V = S \Delta x$

$$\frac{\Delta V}{V} = \frac{\psi_2 - \psi_1}{\Delta x} \rightarrow \frac{dV}{V} = \frac{\partial \psi}{\partial x} \rightarrow p_d = -E_v \frac{\partial \psi}{\partial x}$$

$$+ dF = [F(x + dx) - F(x)] \frac{dx}{dx} = \frac{-\partial p_d \cdot S}{\partial x} \cdot dx \rightarrow dF = +E_v \cdot S \frac{\partial^2 \psi}{\partial x^2} dx$$

↳ ЈА БИ  $dF$  БИЛА У СМЕРУ  $+x$   
МОРА ПОСТОЈАТИ ПАД ПРИТИСКА  
У  $x$  СМЕРУ.

$$\rightarrow \Delta M \cdot a = \rho S dx \frac{\partial^2 \psi}{\partial t^2} = E_v S \frac{\partial^2 \psi}{\partial x^2} dx$$

$$\rightarrow \frac{\partial^2 \psi}{\partial x^2} = \frac{\rho}{E_v} \frac{\partial^2 \psi}{\partial t^2}$$

$$\rightarrow c_L = \sqrt{\frac{E_v}{\rho}}$$

→ АКО ЈЕ ГАС ИДЕАЛАН  $\Delta$

ПРОСТИРАЊЕ ЗВУКА СЕ МОЂЕЛУЈЕ

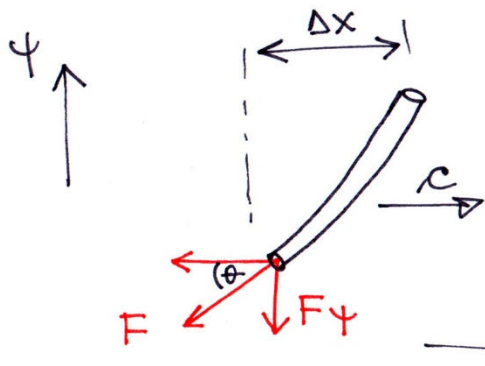
АДЈУБАВАНСКИМ ПРОЦЕСОМ

$$E_v = \gamma \cdot p$$

$$\rightarrow c = \sqrt{\frac{\gamma p}{\rho}}$$

# □ ПРЕНОС ЕНЕРГИЈЕ ТАЛАСНИМ КРЕТАЊЕМ

## 1. ТРАНСВЕРЗАЛНИ ТАЛАС



$$\operatorname{tg} \theta = \frac{\partial \psi}{\partial x}$$

$$F_y = -F \operatorname{tg} \theta$$

$$F_y \approx -F \frac{\partial \psi}{\partial x}$$

СИЛА КОЈА  
ВРШИ РАД  
ПРИЛИКОМ  
ПРЕНОШЕЊА ТАЛАСА

СНАГА:

$$\Rightarrow P = F_y \cdot v_y$$

$$v_y = \frac{\partial \psi}{\partial t} \text{ БРЗИНА}$$

$$\rightarrow P = -F \frac{\partial \psi}{\partial x} \cdot \frac{\partial \psi}{\partial t}$$

ТРЕКУЋНА  
СНАГА КОЈУ НОСИ  
ТРАНСВЕРЗ. ТАЛАС !!

→ Ако је талас синусоидалан:  $\psi = \psi_0 \sin(\omega t - kx)$

$$P(t) = -F (-\psi_0 k \cos(\omega t - kx)) \cdot (\psi_0 \omega \cos(\omega t - kx))$$

$$P(t) = +F \psi_0^2 k \cdot \omega \cdot \cos^2(\omega t - kx)$$

→  
МАКСИМАЛНА  
СНАГА

$$P_{\max} = F l \omega \psi_0^2$$

или

$$P_{\max} = \sqrt{F \mu} \omega^2 \psi_0^2$$

$$c = \frac{\omega}{k} = \sqrt{\frac{F}{\mu}}$$

→ СРЕЊНА СНАГА

$$P_{sr} = \frac{1}{2} F l \omega \psi_0^2 = \frac{1}{2} \sqrt{F \mu} \omega^2 \psi_0^2$$

## 2. ЛОНГИТУДИНАЛНИ ТАЛАС КРОЗ ШИПКУ, ЖИЦУ

$$P = F_{\psi} \cdot v_{\psi}$$

↳ БРЗИНА ОСЦИЛОВАЊА  $v_{\psi} = \partial\psi/\partial t$

↳ ЕЛАСТИЧНА СИЛА КОЈА  
ВРАЋА ЖИЦУ У РАВНОТЕЖНО  
СТАЊЕ

$$F_{\psi} = -SE_y \frac{\partial\psi}{\partial x}$$

$$P = -SE_y \frac{\partial\psi}{\partial x} \cdot \frac{\partial\psi}{\partial t} = -SE_y (-k\psi_0 \cos(\omega t - kx)) (\omega\psi_0 \cos(\omega t - kx))$$

↳  $\psi = \psi_0 \sin(\omega t - kx)$

$$P = +SE_y k\omega \psi_0^2 \cos^2(\omega t - kx)$$

→ МАКСИМАЛНА СНАГА

$$P_{\max} = SE_y k\omega \psi_0^2$$

$$\frac{\omega}{k} = c = \sqrt{\frac{E_y}{\rho}}$$

$$P_{\max} = S \sqrt{E_y \rho} \omega^2 \psi_0^2$$

→ СРЕДЊА СНАГА

$$P_{SR} = \frac{1}{2} SE_y k\omega \psi_0^2$$

$$P_{SR} = \frac{1}{2} S \sqrt{E_y \rho} \omega^2 \psi_0^2$$

## 3. ЛОНГИТУДИНАЛНИ ТАЛАС У ГАСУ

$$P = F \cdot v_y = \rho_d \cdot S \frac{\partial \psi}{\partial t} = \rho_d \cdot S \cdot \omega \psi_0 \cos(\omega t - kx)$$

$$\hookrightarrow \rho_d = -E_v \frac{\partial \psi}{\partial x} = +E_v \cdot \psi_0 k \cos(\omega t - kx)$$

ЗА ХАРМОНИЈСКИ ТАЛАС  $\psi = \psi_0 \sin(\omega t - kx)$

$$\Rightarrow P = E_v \cdot S \cdot k \omega \psi_0^2 \cos^2(\omega t - kx)$$

$$P_{\max} = E_v S k \omega \psi_0^2$$

$$P_{SR} = \frac{1}{2} E_v S k \omega \cdot \psi_0^2 = \frac{1}{2} S \sqrt{E_v S} \omega^2 \psi_0^2$$

$$\hookrightarrow c = \frac{\omega}{k} = \sqrt{\frac{E_v}{\rho}}$$

→ ПРИМЕТЛИТИ :

$$\text{ФАЗНА БРЗИНА } c_T = \sqrt{\frac{F}{\mu}} \quad , \quad c_L = \sqrt{\frac{E_y}{\rho}} \quad ; \quad c_L = \sqrt{\frac{E_v}{\rho}}$$

(ОБНОС ЕЛАСТИЧНЕ И ИНЕРЦИЈАЛНЕ ОСОВИНЕ)

АЛИ У ИЗРАЗИМА ЗА СНАГУ ФИГУРИШУ

$$\sqrt{F\mu} \quad ; \quad \sqrt{E_y \rho} \quad ; \quad \sqrt{E_v \rho} \quad \rightarrow \text{ПРОИЗВОД ТЕ ДВЕ ОСОВИНЕ}$$

# □ КАРАКТЕРИСТИЧНА ИМПЕДАНСА [Z]

→ ОДРЕЂУЈЕ КАКО СЕ ТАЛАС ПРЕНОСИ  
КАД НАИЂЕ НА ДИСКОНТИНУИТЕТ У СРЕВИНИ  
КОЗ КОЈУ СЕ ПРОСТИРЕ

1. ТРАНСВЕРЗАЛНИ ТАЛАС НА НИЦИ : ЛИНИЈСКИ ТАЛАС

$$Z = \frac{F_{\psi}}{v_{\psi}} = \frac{-F \frac{\partial \psi}{\partial x}}{\partial \psi / \partial t} = \frac{F}{c} = \frac{F}{\sqrt{F/\mu}} = \boxed{\sqrt{F\mu} = Z_T}$$

ОДНОС ВЕЛИЧИНА ЧИЈИ БИ ПРОИЗВОД БИО СНАГА.

2. ЛОНГИТУДИНАЛНИ ТАЛАС КОЗ ШИПКУ, НИЦУ : ЛИНИЈСКИ ТАЛАС

$$Z = \frac{F_{\psi}}{v_{\psi}} = \frac{-E_{\psi} s \frac{\partial \psi}{\partial x}}{\partial \psi / \partial t} = s E_{\psi} \frac{1}{c} = \frac{s E_{\psi}}{\sqrt{E_{\psi}/s}} = \boxed{s \sqrt{E_{\psi} s} = Z_L}$$

3. ЛОНГИТУДИНАЛНИ ТАЛАС КОЗ ФЛИД → ЗАПРЕМИНСКИ ТАЛАС :

$$Z = \frac{p_d}{v_{\psi}} \Big|_{\max} = \frac{E v k \psi_0}{\omega \psi_0} = \boxed{\rho c = Z}$$

↓  
**АКУСТИЧНА  
ИМПЕДАНСА**

→ ТЕЧНОСТ  
→ ГАС

$$\boxed{\begin{aligned} Z &= \sqrt{E v s} \\ Z &= \sqrt{\alpha \rho s} \end{aligned}}$$

ОДНОС ВЕЛИЧИНА  
ЧИЈИ БИ ПРОИЗВОД  
БИО СНАГА ПО ЈЕДИН.  
ПОВРШИНЕ

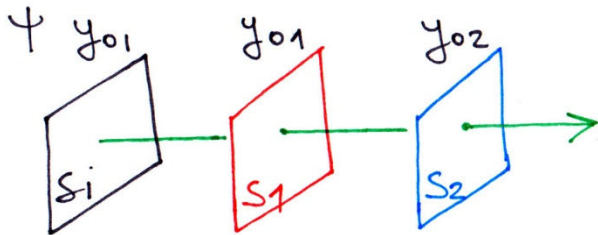


# □ ИНТЕНЗИТЕТ ТАЛАСА

$$I = \frac{P_{SR}}{S} \left[ \frac{W}{m^2} \right]$$

S је површина кроз коју прође талас → ТАЛАСНИ ФРОНТ

## 1. РАВАНСКИ ТАЛАС



ИЗБОР

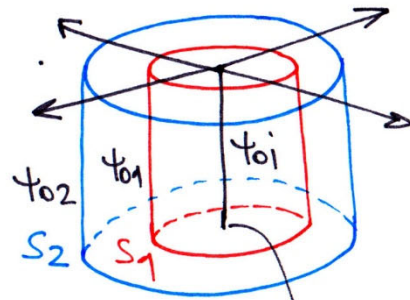
$$S_i = S_1 = S_2 = \text{const}$$

$$P_{SR} = \text{const}$$

$$I = \frac{P_{SR}}{S} \sim \psi_{01}^2$$

$$\boxed{\psi_0 = \text{const}}$$

## 2. ЦИЛИНДРИЧНИ ТАЛАС 3. СФЕРНИ ТАЛАС

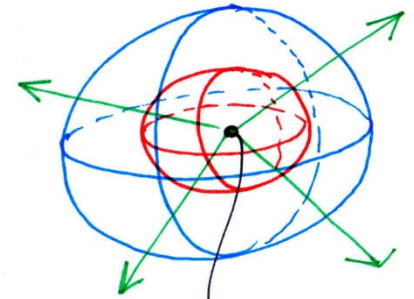


ЛИНИЈНИ ИЗБОР

$$S = 2r\pi$$

$$P_{SR} = \text{const}$$

$$I = \frac{P_{SR}}{2r\pi} \rightarrow \boxed{\psi_0 = \frac{\psi_{01}}{\sqrt{r}}}$$



ТАЧКАСТИ ИЗБОР

$$S = 4r^2\pi$$

$$P_{SR} = \text{const}$$

$$I = \frac{P_{SR}}{4r^2\pi} \rightarrow \boxed{\psi_0 = \frac{\psi_{01}}{r}}$$

→ ЗА ТАЧКАСТИ ИЗБОР :

$$\boxed{I_2 = I_1 \frac{r_1^2}{r_2^2}}$$

Али је СРЕДИНА БЕЗ ГУБИТАКА

→ ИНТЕНЗИТЕТ ТАЛАСА МОЖЕ ДА СЕ ИЗРАЗИ  
У ЛОГАРИТАМСКОЈ СКАЛИ (ОНДА КАДА ОПСЕГ  
ВЕЛИКИ, ТО СЕ УОВИЧАЈЕНО ПРИМЕЊУЈЕ) → ЗВУК

$$\beta = 10 \log_{10} \left( \frac{I}{I_0} \right) \quad [\text{dB}]$$

↓  
НИВО ИЛИ ЈАЧИНА  
ЗВУКА

$I_0$  ЈЕ ПРАГ ЧУЈНОСТИ ( $I_0 = 10^{-12} \frac{\text{W}}{\text{m}^2}$ )

→ ЗА  $\beta > 120 \text{ dB}$  → ГРАНИЦА БОЛА

→ ОСЕТЉИВОСТ ЉУДСКОГ УХА ОД 20 Hz ДО 20 kHz  
(ИНТЕНЗИТЕТ ЗАВИСИ ОД  
УЧЕСТАНОСТИ)

$$\rightarrow P = F_y \cdot v_y = Z \cdot v_y^2 = Z \left( \frac{\partial y}{\partial t} \right)^2$$

1.  $\bar{P}_T = \frac{1}{2} Z_T \omega^2 y_0^2$       ТРАНСВЕРЗАЛНИ ТАЛАС НА НИЦИ
2.  $\bar{P}_L = \frac{1}{2} Z_L \omega^2 y_0^2$       ЛОНГИТУДИНАЛНИ ТАЛАС ВОЗ  
ШИПА

□ ПОБУДНА ЕНЕРГИЈА :  $w_E = \frac{dE}{dx}$

$$w_E = \frac{P \cdot dt}{dx} = \frac{P}{dx/dt} = \frac{P}{c} = \frac{Z}{c} \left( \frac{\partial y}{\partial t} \right)^2$$

ЕНЕРГИЈА МОЖЕ ДА СЕ ОДРЕДИ И ПОМАЗЕТИ ОД

$$dE = dE_k + dE_p$$

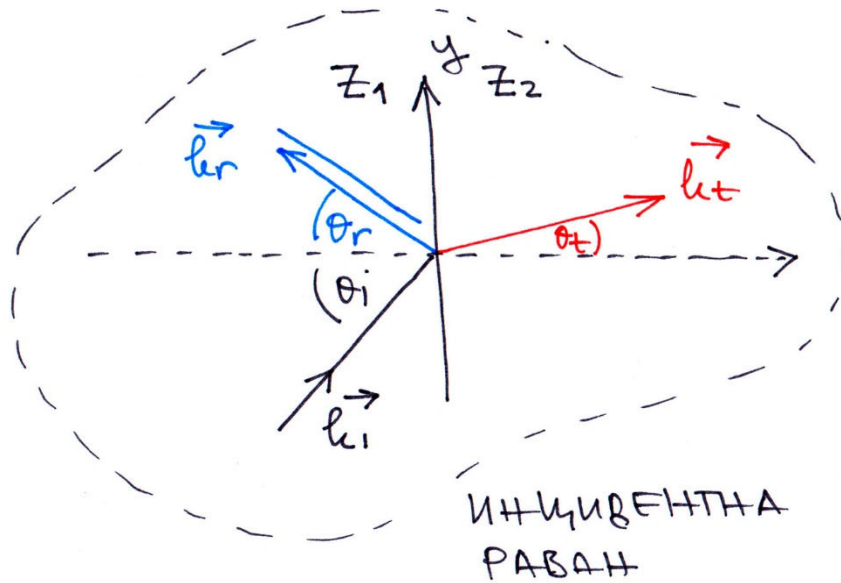
$$dE_k = \frac{1}{2} dm v^2 = dE_p$$

$$dm = \rho dV = \rho s dx \quad \text{ЗА СЕГМЕНТ ШИПЕ ВУШИНЕ } dx$$

$$dm = \mu \cdot dx$$

ЗА ЗАРЕПЧУТУ ШИПУ  
СЕГМЕНТ ВУШИНЕ  $dx$

# □ ЗАКОН ОДБИЈАЊА И ПРЕЛАМАЊА



$$k_i = \frac{2\pi}{\lambda_i} = \frac{\omega}{v_{\phi i}}$$

$$k_r = \frac{2\pi}{\lambda_r} = \frac{\omega}{v_{\phi r}}$$

$$k_t = \frac{2\pi}{\lambda_t} = \frac{\omega}{v_{\phi t}}$$

УСТА СРЕДНИНА

$$k_i = k_r$$

$$v_{\phi i} = v_{\phi r}$$

ГРАНИЧНИ УСЛОВИ:

$$k_{iy} = k_{ry} \rightarrow \sin \theta_i = \sin \theta_r \rightarrow \boxed{\theta_i = \theta_r} \text{ ЗАКОН ОДБИЈАЊА}$$

$$k_{iy} = k_{ty} \rightarrow \boxed{\frac{\sin \theta_i}{v_{\phi i}} = \frac{\sin \theta_t}{v_{\phi t}}} \text{ ЗАКОН ПРЕЛАМАЊА}$$